Postbus 5050
NL-3502 JB Utrecht
+31 30 87 820 87
www.AeQui.nl
info@AeQui.nl

Onderzoekscentrum Christelijk Leraarschap
Driestar Hogeschool

Verslag van de visitatie op 3 februari 2026
Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek 2023-2028

Utrecht
Maart 2026
www.AeQui.nl
Evaluatiebureau voor het hoger onderwijs

Colofon

Instelling en onderzoekseenheid

Driestar Hogeschool
Gouda

Onderzoekseenheid: Onderzoekscentrum Christelijk Leraarschap
Locatie: Gouda

Visitatiepanel

dr. Ronald Stevens, voorzitter
drs. Diana Baas, deskundige
dr. Hester IJsseling, deskundige
drs. Anne-Lise Kamphuis, secretaris

AeQui Nederland
Postbus 5050
3502 JB Utrecht
www.AeQui.nl

Samenvatting

Op 3 februari 2026 is het Onderzoekscentrum Christelijk Leraarschap van Driestar Hogeschool gevisiteerd. Het totaaloordeel van het panel is voldoende.

Onderzoeksprofiel en -programma

Het onderzoekscentrum (OC) heeft volgens het panel een duidelijk en sterk onderzoeksprofiel. Door de overkoepelende focus op christelijk leraarschap is er sterke samenhang binnen het OC. De persoons- en beroepsvorming van de christelijke leraar staat overal centraal en de onderzoekslijnen en –projecten worden daaromheen gevormd. Een sterk punt is de theoretische onderbouwing van het centrale thema in de publicatie 'Gidsen'. Dit geeft het OC een gemeenschappelijke taal en een gedeeld onderliggend gedachtegoed. Het profiel wordt breed herkend en gedragen onder verschillende interne en externe stakeholders en hangt mooi samen met het hogeschoolbeleid.

Het profiel is adequaat vertaald in een onderzoeksprogramma met vijf onderzoekslijnen. Binnen de inhoudelijke focus van het onderzoeksprogramma is voldoende ruimte voor het oppakken van actuele vraagstukken.

Er zijn passende indicatoren geformuleerd voor alle relevante kwaliteitsgebieden.

Het panel kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie deze standaard als excellent.

Bijdrage van het onderzoek aan beroepspraktijk, samenleving, onderwijs en domein

Het panel is onder de indruk van de impact die het OC met een beperkte bezetting heeft gerealiseerd in de afgelopen periode. De doorwerking naar de beroepspraktijk en samenleving is volgens het panel goed zichtbaar in de publicaties, handreikingen, workshops en lezingen die voor het werkveld zijn ontwikkeld. De publicaties en producten worden breed verspreid en gebruikt in de achterban. De uitgebreide vraagarticulatie die bij de start van elk project plaatsvindt, versterkt de relevantie voor de beroepspraktijk. Ook de aanstelling van leraaronderzoekers draagt bij aan de impact op de beroepspraktijk.

De impact op het onderwijs blijkt uit de bijdragen van het OC aan de curricula van en het onderwijs in de opleidingen van de hogeschool. Daarnaast draagt het OC bij aan de professionalisering van docentonderzoekers.

De doorwerking naar het (internationale) onderzoeksdomein is voor het panel duidelijk zichtbaar in de wetenschappelijke publicaties. Doordat het OC naast praktijkgericht onderzoek ook fundamenteel onderzoek uitvoert, is de impact op het kennisdomein sterk.

Het panel kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie deze standaard als voldoende.

Standaard voor de Kwaliteit van het onderzoeksproces

Het OC gaat zorgvuldig te werk in het ontwerpen en uitvoeren van onderzoek., met voldoende oog voor de kwaliteitseisen van onderzoek. De kwaliteitscriteria zijn helder omschreven in het Handboek. Een sterk punt is de uitgebreide vraagarticulatie, die bijdraagt aan de praktische relevantie van het onderzoek. Daarnaast is de theoretische onderbouwing van onderzoeksprojecten sterk door het onderliggende gedachtegoed van het OC. Ook is de professionalisering van onderzoekers goed vormgegeven.

De wetenschappelijke integriteit wordt goed bewaakt, onder meer door de Ethische Adviescommissie en de Commissie Wetenschappelijke Integriteit van Radiant. Ook het beleid met

betrekking tot datamanagement is doordacht vormgegeven.
Het panel kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie deze standaard als voldoende.

Organisatie

Het OC heeft een heldere organisatie- en overlegstructuur die goed functioneert. Het panel is ook positief over de betrokken onderzoekers, die bevlogen en deskundig zijn. De huidige personele bezetting is goed ingericht en ook de financiële middelen zijn voldoende om het onderzoeksprogramma te kunnen uitvoeren. Het OC heeft goede relaties met het werkveld in de eigen achterban. Een positief punt is het grote commitment van werkveldpartners. Ook heeft het OC een goed netwerk met andere instituten, zowel landelijk als internationaal. De kwaliteitszorg is in de basis adequaat vormgegeven.
Het panel kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie deze standaard als voldoende.

Aanbevelingen

Met het oog op de toekomst doet het panel enkele suggesties voor verbetering. Het panel beperkt zich daarbij bewust tot het 'wat'; de verdere invulling en uitwerking, evenals de keuze om zaken centraal of decentraal op te pakken, is aan de hogeschool:

- Onderzoek de mogelijkheden en benut de kansen voor bredere impact (kennisdisseminatie) en samenwerking buiten de eigen achterban.
- Maak de kwaliteitscriteria voor onderzoek structureel en expliciet onderdeel van bijeenkomsten binnen het OC en de lectoraten, zodat er een sterkere gezamenlijke invulling kan worden gegeven aan de criteria. Op die manier kan er ook doorlopende monitoring van de onderzoekskwaliteit plaatsvinden.
- Onderzoek hoe de samenwerking met de afdeling Onderwijsadvies versterkt kan worden en zet hier stappen in.
- Vergroot de ondersteuning aan het OC bij subsidieaanvragen, bijvoorbeeld door specifieke expertise in te schakelen.
- Richt de kwaliteitscyclus strakker in, met name met betrekking tot doorwerking en tevredenheid over de samenwerking. Bepaal hiertoe een aantal meetpunten die inzicht geven in de impact en tevredenheid en formuleer ijkpunten die aangeven wanneer men tevreden is en wanneer een project/lectoraat succesvol is. Het advies is om ieder lectoraat periodiek te evalueren op basis van de geformuleerde ambities en doelen.

Standaard 1 van het BKO-kader is als excellent beoordeeld. De standaarden 2, 3 en 4 zijn als voldoende beoordeeld. Op die grond geeft het panel als eindbeoordeling: voldoende.

Namens het voltallige visitatiepanel,
Utrecht, maart 2026

Ronald Stevens
Voorzitter

Anne-Lise Kamphuis
Secretaris

De onderzoekseenheid

Het Onderzoekscentrum Christelijk Leraarschap van Driestar Hogeschool wil door middel van praktijkgericht onderzoek bijdragen aan christelijk leraarschap.

Historische inleiding

Driestar Hogeschool is onderdeel van Driestar educatief, dat een bijdrage wil leveren aan goed en inspirerend christelijk onderwijs in binnen- en buitenland. Driestar educatief ziet het als haar opdracht om, samen met het werkveld, christelijke professionals te vormen, op te leiden en toe te rusten. Driestar Hogeschool biedt verschillende lerarenopleidingen voor het primair onderwijs (po), voorgezet onderwijs (vo) en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) aan. Op dit moment verzorgt de hogeschool de hbo-bacheloropleidingen 'Leraar basisonderwijs', 'Leraar voortgezet onderwijs (tweedegraads') en 'Pedagogiek', de Ad-opleiding 'Pedagogisch Educatief Professional' en de hbo-masteropleiding 'Leren en innoveren'. Samen met een aantal andere hogescholen uit het landelijke samenwerkingsverband 'Radiant Lerarenopleidingen' verzorgt Driestar Hogeschool ook de hbo-masteropleidingen 'Passend Meesterschap' en 'Educational leadership'. Daarnaast biedt de hogeschool diverse nascholingstrajecten voor onderwijsprofessionals aan.

Het Onderzoekscentrum Christelijk Leraarschap (OC) is het enige onderzoekscentrum van Driestar Hogeschool. Sinds 2003 zijn er lectoren verbonden aan de hogeschool. De afzonderlijke lectoraten zijn in 2016 samengebracht in één onderzoekscentrum. Het OC kent momenteel vijf lectoraten:

- Persoonsvorming en identiteit
- Herbergzaam onderwijs
- Schoolvakken en didactiek vanuit christelijk perspectief
- Vorming van christelijke professionals in de context van de 21e eeuw
- Geletterdheid

In de periode 2021-2025 bestond daarnaast het lectoraat 'Godsdienstig Vormingsonderwijs'. Dit lectoraat is in 2025 afgerond.
Naast de eigen lectoraten, participeert het OC in het gedeelde lectoraat 'Rekenen' van Radiant.

Ieder lectoraat wordt aangestuurd door een lector. Het lectoraat 'Herbergzaam onderwijs' kent op dit moment een vacature voor de lector. De lector van het lectoraat 'Persoonsvorming en identiteit' neemt deze functie momenteel waar als supervising lector. Naast de lectoren zijn er docentonderzoekers (vanuit de opleidingen van Driestar Hogeschool), leraaronderzoekers (vanuit po-, vo- en mbo-scholen), postdocs en promovendi aan de lectoraten verbonden. In 2025 betrof het totaal van de lectoraten samen 8,44 fte.

Het dagelijks bestuur van het OC is belegd bij het presidium, dat bestaat uit de lectoren, de regisseur en de projectmedewerker van het OC.

Maatregelen naar aanleiding van vorige evaluatie

Het OC is in 2019 door een panel beoordeeld volgens het BKO-protocol. Het panel gaf daarbij negen aanbevelingen mee. Naar aanleiding daarvan heeft het OC verschillende verbetermaatregelen genomen en ontwikkelingen in gang gezet. Zo zijn de structuur van het OC en het overkoepelende onderzoeksprofiel verder versterkt. Daarnaast is de directe samenwerking met het werkveld verstevigd door het betrekken van besturen uit het po en vo als partners in

onderzoek. De keuze-indicatoren zijn verder uitgewerkt en aangescherpt. Ook is een evaluatiesystematiek opgezet in samenwerking met de afdeling Kwaliteitszorg van Driestar educatief. Het OC heeft tevens sterker ingezet op de werving van externe financiering.

De visitatie

Driestar Hogeschool heeft aan AeQui opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de onderzoeksgroep een onafhankelijke en ter zake kundig panel samengesteld. Met vertegenwoordigers van het onderzoekscentrum heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden.

De visitatie heeft op 3 februari 2026 plaatsgevonden volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven.

De commissie heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; aan het einde van de visitatie is het onderzoekscentrum in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van het panel. Deze rapportage is in maart 2026 in concept toegestuurd aan het onderzoekscentrum; de reacties zijn verwerkt tot deze definitieve rapportage.

1. Onderzoeksprofiel en – programma

De onderzoekseenheid heeft een relevant, ambitieus en uitdagend onderzoeksprofiel en onderzoeksprogramma

Bevindingen

Onderzoeksprofiel

Het OC wil door middel van praktijkgericht onderzoek zichtbare impact hebben op de kwaliteit van de onderwijspraktijk in de eigen opleidingen van de hogeschool en in scholen in het po, vo en mbo. In lijn met het overkoepelende thema 'christelijk leraarschap' richten de onderzoeksprojecten van de verschillende lectoraten zich op vraagstukken rond de vorming van de persoonlijke en professionele identiteit als leraar en de wijze waarop leraren vanuit die identiteit hun handelen in de onderwijspraktijk kunnen vormgeven. Uit de gesprekken tijdens de bezoekdag blijkt dat het boek 'Gidsen. Een christelijke schoolpedagogiek', een publicatie van twee lectoren van het OC, het onderliggende gedachtegoed van het OC verwoordt. In dit boek wordt een theoretisch kader geschetst voor christelijk leraarschap en een invulling gegeven aan thema's als persoonsvorming, kentheorie, visie op leraarschap, didactiek en herbergzaamheid. Het biedt daarmee een gemeenschappelijke wetenschappelijke theoretische onderbouwing voor al het onderzoek binnen het OC. De gesprekken laten zien dat het OC vanuit deze gemeenschappelijke kaders tegelijkertijd actief ruimte maakt voor andere perspectieven en daarbij de schurende kanten opzoekt. Zo werd door meerdere betrokkenen beschreven hoe het OC studenten en leerlingen uitdaagt om een bredere blik op de wereld te ontwikkelen. Een voorbeeld hiervan is het bevorderen van het gebruik van jeugdliteratuur uitgegeven door niet-christelijke uitgeverijen.

In de praktijkgerichte onderzoeksprojecten wordt voornamelijk gebruik gemaakt van participatief actieonderzoek en educational designonderzoek waarin leerkrachten van de scholen direct betrokken zijn. Naast praktijkgericht onderzoek voert het OC ook theoretisch onderzoek uit dat dient als fundament onder het praktijkgerichte onderzoek. De publicatie 'Gidsen' is hier een voorbeeld van.

Uit de documentatie en de gesprekken blijkt dat het profiel en de visie van het OC op alle niveaus goed herkend en gedragen wordt. Zowel betrokken onderzoekers als werkveldvertegenwoordigers, studenten en docenten zijn goed op de hoogte van en enthousiast over het profiel en de visie. De gesprekken laten zien dat de verschillende stakeholders het overkoepelende thema en de onderzoeksprojecten zeer relevant vinden.

Samenhang hogeschoolbeleid

De missie van Driestar educatief is om vanuit de Bijbel als bron bij te dragen aan goed en inspirerend christelijk onderwijs door samen met het werkveld christelijke professionals te vormen, op te leiden en toe te rusten. De missie benadrukt dat praktijkgericht onderzoek hieraan bijdraagt door het voeden van het denken, het doen en innovaties. In de zelfevaluatie wordt beschreven hoe het OC aansluit bij de vijf beloftes uit het instellingsplan 2023-2026 van Driestar educatief: 'Leven lang ontwikkelen als professional', 'Levenslange ontwikkeling scholen', 'Dienstbaar aan de christelijke achterban', 'Samenwerken met partners' en 'Inspirerende werkomgeving'. Zo werkt het OC in de onderzoeken samen met leraren en scholen om levenslange ontwikkeling te stimuleren. Daarnaast werkt het OC in projecten met en voor

scholen en partners binnen de eigen achterban, maar ook daarbuiten.

Onderzoeksprogramma

De vijf lectoraten vertegenwoordigen vijf onderzoekslijnen. Elk lectoraat omvat meerdere onderzoeksprojecten die passen binnen de onderzoekslijn. Lectoraten werken op basis van een meerjarenplan, waarin onder meer de doelstellingen en onderzoeksprojecten worden beschreven. De documentatie bevat, naast de meerjarenplannen, een overzicht van alle onderzoeksprojecten die op dit moment lopen of in de afgelopen zes jaar zijn afgerond. De documentatie en gesprekken laten zien dat er binnen de kaders van de onderzoekslijnen ook ruimte is om actuele thema's te adresseren. Zo worden vraagstukken rond generatieve artificial intelligence momenteel opgepakt door het lectoraat 'Schoolvakken en didactiek vanuit christelijk perspectief'.

Doelen en indicatoren

Het OC heeft voor elke BKO-standaard kwaliteitsindicatoren geformuleerd (zie bijlage 3). Bij de indicatoren voor standaard 2 over impact is voor iedere indicator gespecificeerd op welk van de drie terreinen (beroepspraktijk & samenleving, opleiding en kennisontwikkeling) deze betrekking heeft. Ook is aangegeven of de indicator opbrengsten, gebruik of waardering betreft. Het overzicht van indicatoren laat zien dat er indicatoren zijn geformuleerd voor opbrengsten, gebruik en waardering op elk van die terreinen.

Overwegingen

Het panel heeft waardering voor het duidelijke en sterke onderzoeksprofiel van het OC. De overkoepelende focus op christelijk leraarschap zorgt voor een sterke samenhang binnen het OC. De persoons- en beroepsvorming van de christelijke leraar staat overal centraal en de onderzoekslijnen en –projecten worden daaromheen gevormd. Een sterk punt is de theoretische onderbouwing rond het thema 'christelijk leraarschap' die is verwoord in de publicatie 'Gidsen'. Dit voorziet in een gemeenschappelijke taal en een gedeeld onderliggend gedachtegoed. Het panel vindt het sterk dat het OC tegelijkertijd ruimte maakt voor andere perspectieven die mogelijk schuren met de eigen achtergrond.

Het panel ziet al inhoudelijke samenhang en verbinding tussen de lectoraten. Verdere versterking van de samenhang en samenwerking tussen lectoraten zou volgens het panel bereikt kunnen worden door meer verbinding op het gebied van het onderliggende gedachtegoed en de onderzoekskwaliteit en/of meer samenwerking op inhoudelijke thema's.

Het onderzoeksprofiel van het OC sluit volgens het panel goed aan bij het hogeschoolbeleid. Het is duidelijk doorleefd bij alle betrokken stakeholders, zowel onderzoekers als docenten, werkveld en studenten. Het draagvlak voor de visie van het OC is groot. Het panel waardeert in dat kader de grote betrokkenheid van organisaties uit de achterban.

Het profiel is adequaat vertaald in een onderzoeksprogramma met vijf onderzoekslijnen. Binnen de inhoudelijke focus van het onderzoeksprogramma is volgens het panel voldoende ruimte voor actuele vraagstukken.
Het panel constateert dat het OC indicatoren heeft geformuleerd voor alle relevante kwaliteitsgebieden. Het is van mening dat de indicatoren nog verder aangescherpt kunnen worden door hier concrete doelstellingen aan te verbinden die aangeven wanneer het OC tevreden is over het resultaat.

Het panel kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie deze standaard als excellent.

2. Bijdrage aan beroepspraktijk en samenleving, onderwijs en onderzoeksdomein

De onderzoekseenheid maakt zichtbaar wat de bijdrage is aan de ontwikkeling van de beroepspraktijk en de bredere samenleving, het onderwijs en het onderzoeksdomein

Bevindingen

De documentatie geeft inzicht in de opbrengsten van onderzoeksprojecten in de afgelopen periode vanaf 2020 in de vorm van publicaties, presentaties en producten. Daarnaast zijn in de gesprekken tijdens de bezoekdag meerdere voorbeelden genoemd van de doorwerking van onderzoeksprojecten. Ook heeft het panel in de showcase tijdens de bezoekdag voorbeelden kunnen bekijken van verschillende onderzoeksprojecten en de opbrengsten daarvan.

Doorwerking naar beroepspraktijk en de bredere samenleving

De onderzoeksprojecten van het OC sluiten aan bij vraagstukken die leven in de beroepspraktijk. Projecten starten met een explorerende fase van vraagarticulatie waarin wordt geïnventariseerd welke vragen en dilemma's leven bij leraren op scholen. De invulling van de onderzoeksprojecten wordt daar vervolgens op afgestemd. De verbinding met de beroepspraktijk wordt daarnaast versterkt door de betrokkenheid van leraaronderzoekers bij de onderzoeksprojecten. Leraaronderzoekers worden aangesteld als kenniskringlid. Ze brengen praktijkervaring mee die bijdraagt aan de onderzoeksprojecten en vergroten tegelijkertijd hun eigen kennis en vaardigheden op het gebied van onderwijs en onderzoek.

De documentatie laat zien dat er in de afgelopen periode een groot aantal schriftelijke publicaties is uitgebracht gericht op de beroepspraktijk, waaronder (werk)boeken, katernen, handreikingen, blogs en artikelen in vakbladen en dagbladen. Daarnaast hebben lectoren en onderzoekers een groot aantal lezingen en workshops in de beroepspraktijk verzorgd, onder meer op studiedagen, symposia en conferenties. Een mooi voorbeeld van een publicatie die veel gebruikt wordt in het werkveld is het werkboek 'Werk maken van christelijk leraarschap', een praktische vertaalslag van het boek 'Gidsen'. Dit werkboek is naar aanleiding van vraag uit het werkveld ontwikkeld en wordt door veel lerarenteams op scholen gebruikt. Een ander product dat veel gebruikt wordt in de beroepspraktijk is de Didactische Diamant, een praktische tool gebaseerd op zeven ontwerpprincipes die leraren helpen om les te geven vanuit christelijk perspectief. Dit is een product van het lectoraat 'Schoolvakken en didactiek vanuit christelijk perspectief'. De tool wordt door veel leraren in het vo gebruikt om lessen te ontwerpen en is op meerdere vo-scholen onderdeel van de cursus voor beginnende leraren.

Doorwerking naar het onderwijs

Het OC heeft op verschillende manieren doorwerking in de opleidingen van de hogeschool. Zo draagt het OC bij aan de professionalisering van docenten van de hogeschool. Verschillende docenten zijn aan een kenniskring verbonden en benoemd als docentonderzoeker. Zij professionaliseren zich enerzijds door de inhoudelijke inzichten die ze verkrijgen uit de onderzoeksprojecten en anderzijds door zich verder te bekwamen in het doen van onderzoek. De kennis die zij opdoen, kunnen ze direct inbrengen in de

opleidingen van de hogeschool. De professionalisering van docenten wordt daarnaast bevorderd door bijdragen van het OC op studiedagen en katernuitgaven voor docenten over specifieke thema's, zoals toetsing.

De impact van het OC is ook zichtbaar in de curricula van de opleidingen van de hogeschool. Zo komt de Didactische Diamant aan de orde in het curriculum van de bacheloropleidingen voor het po en vo en wordt de publicatie 'Gidsen' gebruikt in de masteropleidingen. Daarnaast hebben de lectoren een aandeel gehad in de ontwikkeling van de leerlijn 'professionele identiteit' in de bacheloropleidingen. Deze leerlijn sluit nauw aan bij de missie van het OC rond christelijk leraarschap. Een ander voorbeeld is de nauwe betrokkenheid van de lector van het lectoraat 'Geletterdheid' bij de vakgroep Nederlands. Lectoren dragen verder bij aan de opleidingen door het verzorgen van vakken en gastcolleges. Uit de gesprekken blijkt dat studenten positief zijn over deze curriculumonderdelen en ze als zeer leerzaam en nuttig te ervaren.

Kennisontwikkeling binnen het onderzoeksdomein

Het OC heeft in de afgelopen periode verschillende publicaties verzorgd in het wetenschappelijke domein, waaronder diverse peer-reviewed artikelen in wetenschappelijke tijdschriften. Het boek 'Gidsen' is ook gericht op het kennisdomein. Binnenkort verschijnt hiervan een Engelse vertaling.

Een van de lectoren van het OC is tevens hoogleraar aan de Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA). Door deze connectie met de TUA heeft het OC een sterke verbinding met het wetenschappelijke domein. Zo is er samenwerking en uitwisseling tussen promovendi en vindt elk jaar een gezamenlijke studiedag plaats voor onderzoekers van de TUA en het OC.

Het OC levert ook een bijdrage aan het onderzoeksdomein door het faciliteren van promotie- en postdoctrajecten. In de afgelopen jaren waren diverse promovendi en postdocs verbonden aan het OC. In 2024 betrof dit twee postdocs en drie promovendi.

Overwegingen

Het panel heeft op basis van de documentatie en de bezoekdag een goed beeld gekregen van de doorwerking van de onderzoeksprojecten van het OC. Het is onder de indruk van de impact die het OC met een beperkte bezetting heeft gerealiseerd in de afgelopen periode.

De doorwerking naar de beroepspraktijk en samenleving is volgens het panel goed zichtbaar in de publicaties, handreikingen, workshops en lezingen die voor het werkveld zijn ontwikkeld. Het panel ziet dat de publicaties en producten breed verspreid en gebruikt worden in de achterban van de instelling. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de integratie van de Didactische Diamant in cursussen voor beginnende leraren op voscholen en uit de brede belangstelling voor het boek 'Gidsen' waar op verzoek van het werkveld een praktisch werkboek bij is ontwikkeld. Het panel waardeert de uitgebreide aandacht die in onderzoeksprojecten gegeven wordt aan vraagarticulatie met het werkveld, waardoor de relevantie voor de beroepspraktijk versterkt wordt. De aanstelling van leraaronderzoekers verstevigt de connectie met en doorwerking in de beroepspraktijk nog verder.

De impact op het onderwijs komt volgens het panel duidelijk naar voren in de bijdragen van het OC aan de curricula van en het onderwijs in de eigen opleidingen. Indirect werkt de impact op de eigen opleidingen ook door naar de beroepspraktijk, doordat afgestudeerden de kennis en vaardigheden uit de opleiding meenemen naar de beroepspraktijk. Daarnaast draagt het OC bij aan de professionalisering van

docentonderzoekers en daarmee indirect aan de kwaliteit van het onderwijs binnen de hogeschool.

De doorwerking naar het (internationale) onderzoeksdomein is voor het panel duidelijk zichtbaar in de wetenschappelijke publicaties. Het panel waardeert dat het OC naast praktijkgericht onderzoek ook fundamenteel onderzoek uitvoert. Dit vergroot de impact op het kennisdomein.

Het panel is positief over de doorwerking van het OC naar de domeinen van beroepspraktijk, onderwijs en onderzoek. Wel is het panel van mening dat er nog kansen liggen voor doorwerking buiten de eigen achterban.

Verschillende publicaties en producten van het OC zijn volgens het panel niet alleen binnen de eigen achterban relevant, maar kunnen ook daarbuiten bijdragen aan de kwaliteit van onderwijs. Zo ziet het panel bijvoorbeeld mogelijkheden voor een bredere verspreiding van de Didactische Diamant. Ook op andere thema's liggen er kansen voor bredere kennisdissemination en samenwerking. Het panel beveelt het OC daarom aan om de mogelijkheden te onderzoeken en de kansen te benutten voor bredere impact en samenwerking buiten de eigen achterban.

Het panel kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie deze standaard als voldoende.

3. Standaard voor de kwaliteit van het onderzoeksproces

Het onderzoek van de onderzoekseenheid voldoet aan de standaarden die in het vakgebied gelden voor het doen van onderzoek

Bevindingen

Onderzoekskwaliteit

Vanuit de visie op praktijkgericht onderzoek hecht het OC veel waarde aan de praktische relevantie van het onderzoek. Dit wil het OC borgen door uitgebreide vraagarticulatie en intensieve samenwerking met het werkveld in de onderzoeksprojecten. Onderzoeksprojecten moeten kennis(producten) opleveren voor de onderwijspraktijk die betekenis hebben in de lokale context en overdraagbaar zijn naar andere contexten.

In het Handboek Onderzoekscentrum zijn de verschillende fasen van het onderzoeksproces en de daarmee verbonden kwaliteitscriteria uitgebreid omschreven. Het Handboek vormt daarmee een kader voor de onderzoekskwaliteit die verwacht wordt. De criteria hebben onder andere betrekking op de theoretische verkenning, impact op de onderwijspraktijk, samenwerking met het werkveld, de onderzoeksopzet, validiteit en betrouwbaarheid en praktische relevantie. Een en ander is samengebracht in de zogenaamde Onderzoekskaart, die gebruikt wordt om na te gaan of een onderzoeksvoorstel aan de criteria voldoet.

Uit de gesprekken blijkt dat er binnen de kenniskringen afstemming plaatsvindt over de kwaliteitscriteria. Hier is geen vaste structuur voor, waardoor de invulling hiervan per lectoraat en onderzoeksproject verschilt. Onderzoekskwaliteit is ook onderwerp van gesprek tijdens de OC-studieochtenden die drie keer per jaar plaatsvinden voor alle onderzoekers. Eén keer per jaar vindt daarnaast een studiedag plaats waar alle onderzoekers van het OC en de TUA bij elkaar komen voor inhoudelijke en methodologische verdieping. Verder komt onderzoekskwaliteit aan de orde op de Radiant-onderzoeksdagen. De verschillende studiedagen dragen bij aan de professionalisering van onderzoekers, evenals deelname aan (internationale) conferenties. Verder zet het OC waar nodig actief in op training rond specifieke methoden. Zo hebben onderzoekers in het voorjaar van 2020 een cursus Atlas-ti gevolgd.

Gedragscode en open science

Het OC onderschrijft de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit. De richtlijnen hiervan zijn opgenomen in het Handboek. Alle papers, artikelen en rapportages worden onderworpen aan een interne peer-review en alle onderzoeksvoorstellen worden beoordeeld op de criteria voor wetenschappelijke integriteit. Tot 2024 beoordeelde het presidium of projecten aan de ethische standaarden voldeden. Sinds 2024 is deze taak belegd bij de gezamenlijke Ethische Adviescommissie van Radiant. Klachten over wetenschappelijke integriteit worden behandeld door de gezamenlijke Commissie Wetenschappelijke Integriteit van Radiant.

Het OC onderschrijft het belang van open science. Waar mogelijk worden opbrengsten in open access gepubliceerd. De richtlijnen rond databeheer zijn omschreven in het Handboek. (Ruwe) data en consentformulieren uit onderzoeksprojecten worden vanaf 2026 opgeslagen in de Radiant Research Drive. De datasteward beheert de research drive en ondersteunt onderzoekers waar nodig.

Overwegingen

Het panel concludeert dat het OC zorgvuldig te werk gaat in het ontwerpen en uitvoeren van onderzoek. Daarbij is voldoende oog voor de kwaliteitseisen van onderzoek. In dat kader vindt het panel de uitgebreide vraagarticulatie een pluspunt, omdat deze duidelijk bijdraagt aan de praktische relevantie van het onderzoek. Daarnaast is de theoretische onderbouwing van onderzoeksprojecten sterk door het fundamentele onderzoek dat het onderliggende gedachtegoed van het OC vormt. Ook de professionalisering van onderzoekers is goed vormgegeven. De kwaliteitscriteria zijn helder omschreven in het Handboek en komen aan de orde in bijeenkomsten van onderzoekers. Het panel heeft in de gesprekken echter weinig gehoord over expliciete monitoring of beoordeling van de kwaliteitscriteria tijdens de projecten. Het panel beveelt het OC aan om de kwaliteitscriteria structureel en expliciet onderdeel te maken van bijeenkomsten binnen het OC en de lectoraten, zodat er een sterkere gezamenlijke invulling kan worden gegeven aan de criteria. Op die manier kan er ook doorlopende monitoring van de onderzoekskwaliteit plaatsvinden.

Het panel concludeert dat de wetenschappelijke integriteit goed bewaakt wordt, onder meer door de Ethische Adviescommissie en de Commissie Wetenschappelijke Integriteit van Radiant. Ook het beleid met betrekking tot datamanagement is adequaat vormgegeven.

Het panel kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie deze standaard als voldoende.

4. Organisatie

De wijze waarop de eenheid is georganiseerd, de inzet van mensen en middelen en de interne en externe samenwerkingsverbanden, netwerken en relaties, maken de realisatie van het onderzoeksprofiel mogelijk

Bevindingen

Organisatie- en beslisstructuur

Het OC is sinds 2023 een afdeling van Driestar Hogeschool. Daarvoor viel het OC rechtstreeks onder het college van bestuur (CvB) van Driestar educatief. Naast de hogeschool kent Driestar educatief onder andere de afdelingen Onderwijsadvies en Support. Het OC is het enige onderzoekscentrum van de hogeschool. De vijf lectoraten worden elk aangestuurd door een (supervising) lector. Op overkoepelend niveau wordt het onderzoekscentrum aangestuurd door het presidium, voorgezeten door de regisseur. Het presidium is belast met het dagelijks bestuur van het OC. Afstemming tussen de lectoraten vindt plaats in het tweewekelijkse overleg van het presidium.

Als onderdeel van Driestar Hogeschool valt het OC onder de verantwoordelijkheid van de manager van de hogeschool. Deze manager fungeert als leidinggevende van de presidiumleden. De manager is verantwoordelijk voor financiële en personele zaken. Daarnaast legt het OC verantwoording af aan het CvB van Driestar educatief. Beslissingen over het opstarten van nieuwe lectoraten worden in overleg met het hogeschoolmanagement en het CvB genomen. De regisseur van het OC heeft iedere zes weken overleg met de manager van de hogeschool. Daarnaast vindt drie keer per jaar strategisch overleg plaats tussen het presidium, de hogeschoolmanager en het CvB. In dit overleg worden de koers, het jaarplan en de jaarrapportage besproken. Het OC overlegt twee keer per jaar met het hogeschoolmanagement en de afdeling Onderwijsadvies, een afdeling die onderwijskundige adviestrajecten uitvoert op scholen. Dit overleg is gericht op interne samenwerking en kennisdeling. In de gesprekken gaf het OC aan dat de samenwerking met de afdeling Onderwijsadvies nog verbeterd kan worden. Dit heeft deels te maken met praktische uitdagingen rond financiering vanwege de scheiding tussen publieke financiering (OC) en private financiering (afdeling Onderwijsadvies). Daarnaast spelen verschillen in type werkzaamheden en functieprofielen (onderzoeker vs. adviseur) een rol.

Het OC heeft een Wetenschappelijke Adviesraad (WAR), bestaande uit (doorgaans gepromoveerde) leden met relevante wetenschappelijke expertise. De WAR geeft onafhankelijke adviezen aan het presidium met betrekking tot strategie, beleid en onderzoekskwaliteit. Het presidium vergadert jaarlijks met de WAR. Uit de gesprekken blijkt dat de WAR voornamelijk fungeert als klankbord en critical friend die het presidium enerzijds voorziet van kritische aanwijzingen en anderzijds van goede suggesties en ideeën. Het presidium gaf aan de input van de WAR zeer waardevol te vinden.

Mensen

Het OC bestaat momenteel uit 24 onderzoekers, waarvan 17 intern en 7 extern. In 2025 had het OC in totaal 8,44 fte aan medewerkers, waarvan 6,64 fte intern en 1,8 fte extern. Het OC streeft ernaar dat de kenniskring van elk lectoraat bestaat uit een lector, een aantal docent- en lraaronderzoekers, een postdoc en een promovendus. Hier is in de afgelopen jaren beleid voor ontwikkeld. De praktijk is op dit moment echter nog niet in lijn met dit streven. In 2024 waren er twee postdocs en drie promovendi verbonden aan het OC.

De meeste interne onderzoekers van het OC zijn daarnaast ook werkzaam in het onderwijs. De hogeschool vindt het belangrijk dat docenten op deze manier betrokken kunnen zijn bij onderzoek. De richtlijn is dat 5% van het totale fte in de hogeschool ingezet wordt voor het OC, bijvoorbeeld als docentonderzoeker of promovendus.

Middelen

Het OC wordt grotendeels gefinancierd vanuit de eerste geldstroom. In 2024 betrof dit 89% van de totale inkomsten. De inkomsten uit de eerste geldstroom zijn in de afgelopen jaren gestaag gegroeid. Het CvB legde in het gesprek uit dat alle geoormerkte middelen uit de rijksbijdrage die hiervoor bestemd zijn, worden besteed aan het OC. In de afgelopen periode heeft Driestar hier vanuit het eigen vermogen nog extra middelen aan toegevoegd. Inkomsten uit de tweede geldstroom, die de afgelopen jaren een wisselende omvang hadden, vormen het kleinste deels van de totale inkomsten. In 2024 was dit 2%. In de gesprekken werd uitgelegd dat het OC graag ziet dat de tweede geldstroom groeit. In dat kader worden er regelmatig subsidieaanvragen gedaan, maar het blijkt moeilijk om de subsidies binnen te halen. In het afgelopen jaar zijn er twee aanvragen afgewezen. De aanvragen vragen een grote tijdsinvestering, die zich vaak niet terugbetaalt. Inkomsten uit de derde geldstroom zijn de afgelopen jaren gegroeid en betroffen in 2024 9% van de totale inkomsten. De derde geldstroom bestaat grotendeels uit werkzaamheden die de lectoren uitvoeren voor de afdeling Onderwijsadvies.

De meeste onderzoekers worden gefinancierd door het OC. De leraaronderzoekers worden echter betaald door de school waar zij werkzaam zijn.

Samenwerkings- en internationale netwerken

Het OC heeft een sterk netwerk met schoolbesturen uit de eigen achterban. Voor bepaalde onderzoekslijnen, bijvoorbeeld voor de lectoraten 'Herbergzaam onderwijs' en 'Vorming van christelijke professionals in de context van de 21e eeuw', is van tevoren een samenwerkingsverband met schoolbesturen opgezet.

Op landelijk niveau werkt het kenniscentrum samen met de andere Radiant-hogescholen. In dat kader neemt het OC deel aan het SPRONG-consortium over 'Waardengedreven onderwijs' en is er een samenwerking met Christelijke Hogeschool Ede en Hogeschool VIAA rond het thema Burgerschap. Ook participeert het OC in de Educatieve Levensbeschouwelijke Alliantie, een landelijk netwerk van hogescholen en universiteiten dat zich inzet om het lerarentekort terug te dringen.

Op internationaal niveau neemt het OC deel aan INCHE-netwerk (International Network for Christian Higher Education), een netwerk van christelijke hogescholen wereldwijd. Vanwege de benoeming van een van de lectoren als professor aan het NLA University College (Noorwegen) in 2023, is er sinds een aantal jaar ook een samenwerking met deze hogeschool.

Kwaliteitszorg

Het OC legt verantwoording af aan het hogeschoolmanagement en het CvB door middel van jaarplannen en jaarrapportages. Ieder jaar vinden drie strategische overleggen plaats waarin de koers, plannen en opbrengsten worden besproken. Projectplannen voor onderzoeken worden vooraf in het presidium besproken en achteraf in het presidium geëvalueerd. Deze evaluaties worden gedeeld met het hogeschoolmanagement en CvB.

Ieder jaar wordt een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd naar het OC op overkoepelend niveau door de afdeling Kwaliteitszorg van Driestar educatief. Deze afdeling voert drie soorten kwaliteitsonderzoeken uit, elk gericht op een van de volgende drie aspecten: de bedrijfsvoering van

het OC, de bijdrage van het OC en de kwaliteit van de onderzoeksactiviteiten. De verschillende onderzoeken richten zich elk op een deel van de kwaliteitsindicatoren. Elk soort onderzoek wordt eens in de drie jaar uitgevoerd. Voor de onderzoeken worden documenten geanalyseerd, focusgroep-gesprekken gehouden en/of enquêtes uitgezet. De documentatie bevat twee recente rapporten van deze kwaliteitsonderzoeken.

Uit de gesprekken blijkt dat er, naast deze overkoepelende evaluaties, geen formele kwaliteitsevaluaties per lectoraat plaatsvinden. Het OC beschikt daarom niet over cijfers per lectoraat. Tijdens en na afloop van onderzoeksprojecten wordt er wel geëvalueerd met de betrokkenen en het werkveld, maar dit gebeurt niet volgens een vaste systematiek.

Overwegingen

Het OC heeft volgens het panel een heldere organisatie- en overlegstructuur die goed functioneert. Net als het OC, ziet het panel nog kansen in het versterken van de samenwerking met de afdeling Onderwijsadvies. Dit kan onder andere bijdragen aan uitbreiding van het netwerk in het werkveld en aan de verdere doorwerking van onderzoeksproducten nadat projecten zijn afgerond. Het panel denkt dat er voldoende mogelijkheden voor intensievere samenwerking zijn, ondanks de verschillen in financiering. Het beveelt aan om te onderzoeken hoe de samenwerking versterkt kan worden en hier stappen in te zetten, zodat de kansen benut kunnen worden.

Het panel is positief over de groep onderzoekers die aan het OC verbonden is. Het ziet veel bevlogenheid, kwaliteit en expertise in deze groep. Het panel vindt het mooi dat er relatief veel promovendi betrokken zijn bij het OC. De huidige personele bezetting is volgens het panel adequaat ingericht. Ook de financiële middelen zijn voldoende om het onderzoeksprogramma te kunnen uitvoeren, grotendeels dankzij de stabiele bijdrage van de instelling. De opzet waarbij leraaronderzoekers worden gefinancierd door de schoolbesturen vindt het panel een mooie en slimme constructie. Het panel denkt dat de inkomsten uit de tweede geldstroom nog kunnen groeien. Het begrijpt dat het binnenhalen van subsidies niet eenvoudig is en een grote tijdsinvestering vraagt. In dat kader beveelt het panel aan om het OC hier beter in te ondersteunen, bijvoorbeeld door specifieke expertise in te schakelen.

Het OC heeft volgens het panel goede relaties met het werkveld in de eigen achterban. Ook heeft het OC een goed netwerk met andere instituten, zowel landelijk als internationaal. Het grote commitment van werkveldpartners is volgens het panel een sterkte van het OC. Het panel denkt dat de samenwerking met het werkveld nog verder kan worden benut door afspraken te maken voor meer langdurige projecten en commitment. Zo kan bijvoorbeeld nog meer worden samengewerkt op het vlak van professionalisering van leraren en inductietrajecten. Op die manier reikt de samenwerking verder dan de leraren die betrokken zijn bij een onderzoeksproject. Uit de gesprekken blijkt dat besturen hier positief tegenover staan. Het panel moedigt het OC aan om hier het gesprek over aan te gaan met het werkveld. Door deze kansen te benutten kan ook de impact van het OC vergroot worden.

De kwaliteitszorg is in de basis adequaat vormgegeven. Het panel ziet nog wel ruimte voor verbetering in de systematische evaluatie van projecten en lectoraten, met name met betrekking tot tevredenheid over de samenwerking en de impact van projecten (gebruik en waardering). Het beveelt het OC aan om de kwaliteitscyclus op dit punt strakker in te richten. Dit betekent niet dat er een uitgebreide systematiek moet worden opgetuigd. Het gaat erom dat er op doordachte wijze een aantal meetpunten

bepaald worden die inzicht geven in de impact en tevredenheid. Hiervoor is het belangrijk dat het OC ijkpunten bepaalt die aangeven wanneer men tevreden is en wanneer een project/lectoraat succesvol is. Het advies is om ieder lectoraat periodiek te evalueren op basis van de geformuleerde ambities en doelen.

Het panel kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie deze standaard als voldoende.

Bijlage 1: visitatiepanel

Naam panellid	Expertise-gebieden	Lectoraten waarbij deze expertise aansluit	Impact op kennisdomein	Impact op onderwijs	Impact op kwaliteitszorg
dr. Ronald Stevens	Praktijkgericht onderzoek, kwaliteitszorg, audit- en visitatiemethodiek, governance en organisatieontwikkeling	Alle lectoraten binnen het Onderzoekscentrum Christelijk Leraarschap	Weging van de onderzoekspositionering en samenhang van het praktijkgerichte onderzoek binnen het pedagogisch en onderwijskundig domein	Duiding van de doorwerking van onderzoek naar de lerarenopleidingen en de professionalisering van onderwijsprofessionals	Borging van consistente oordeelsvorming, toepassing van het BKO-kader en integrale kwaliteitsweging van het onderzoekscentrum
drs. Diana Baas	Onderzoeksmethodologie, formatief handelen, assessment, onderzoeksvaardigheden, ethiek en datamanagement	Schoolvakken en didactiek vanuit christelijk perspectief; Geletterdheid	Inbreng van methodologische kwaliteit en onderzoeksverantwoording binnen het pedagogisch-onderwijskundig onderzoeksdomein	Analyse van de verankering van onderzoek in het curriculum van de lerarenopleidingen en in docentprofessionalisering	Beoordeling van onderzoeksprocessen, methodologische zorgvuldigheid en omgang met onderzoeksintegriteit
dr. Hester IJsseling	Pedagogiek, onderwijsfilosofie, fenomenologisch onderzoek, persoonsvorming en professionele identiteit van leraren	Persoonsvorming en identiteit; Vorming van christelijke professionals in de context van de 21e eeuw; Herbergzaam onderwijs	Inhoudelijke duiding van pedagogische en normatieve perspectieven in het onderzoek naar christelijk leraarschap en vorming	Reflectie op de betekenis van onderzoek voor lerarenopleiding, pedagogische praktijk en professionele ontwikkeling van leraren	Reflectie op samenhang tussen visie, onderzoekspraktijk en duurzame inbedding van onderzoek in de organisatie

Het panel werd ondersteund door drs. Anne-Lise Kamphuis, gecertificeerd secretaris.

Alle panelleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld en ondertekend.

Bijlage 2: bezoekprogramma

Datum: 3 februari 2026
Locatie: Gouda

Tijd	Onderwerp	Betrokkenen
09.00-09.15	**Ontvangst panel**	• Manager hogeschool • Regisseur onderzoekscentrum • Projectmedewerker onderzoekscentrum
09.15-09.45	**Bestuur**	• Manager hogeschool • Regisseur onderzoekscentrum • Lid college van bestuur
10.00-11.00	**Showcases lectoraten**	Lectoren en kenniskringleden
11.00-11.45	**Presidium**	• Lector 'Persoonsvorming en identiteit', supervisor 'Herbergzaam onderwijs' • Lector 'Schoolvakken en didactiek vanuit christelijk perspectief' • Lector 'Vorming van christelijke professionals in de context van de 21e eeuw' • Lector 'Geletterdheid' • Regisseur onderzoekscentrum • Projectmedewerker onderzoekscentrum
12.00-12.45	**Docentonderzoekers en promovendi**	• Docentonderzoeker 'Schoolvakken en didactiek vanuit christelijk perspectief' • Docentonderzoeker 'Geletterdheid' • Docentonderzoeker 'Herbergzaam onderwijs' • Docentonderzoeker 'Vorming van christelijke professionals in de context van de 21e eeuw' en promovendus • Docentonderzoeker 'Vorming van christelijke professionals in de context van de 21e eeuw' • Onderzoeker 'Godsdienstig vormingsonderwijs'
13.30-14.15	**Externe besturen**	• Bestuurder Gomarus) scholengemeenschap • Directeur Pieter Zandt • Directeur-bestuurder RefSVO, lid stuurgroep lectoraat Herberg-zaam Onderwijs • Bestuurder Educatis
14.15-15.00	**Studenten en docen-ten**	• Docentonderzoeker • Docent profilijn • Student, voorzitter studentenmedezeggenschapsraad • Student
15.00-15.45	**Werkveld: externe kenniskringleden**	• Leraaronderzoeker bij lectoraat 'Herbergzaam onderwijs' • Leraaronderzoeker bij lectoraat 'Vorming van christelijke professio-nals in de context van de 21e eeuw'

		• Leraaronderzoeker bij lectoraat 'Schoolvakken en didactiek vanuit christelijk perspectief'
16.00-16.30	**Intern overleg panel**	
16.30-17.00	**Terugkoppeling** Voorlopige terugkoppeling van bevindingen en aanbevelingen	• Presidium

Bijlage 3: Basis- en keuze-indicatoren

Basisindicatoren

Personele inzet

Hieronder een overzicht van het aantal fte (extern en intern) in de afgelopen zes jaar. **Eind jaar**	**Totaal fte**	**Fte extern**	**Fte intern**
2020	8,47		8,47
2021	5,57		5,57
2022	4,6		4,6
2023	5,5	0,2	5,3
2024*	8,2	1,4	6,8
2025	8,44	1,8	6,64

Bemensing OC in FTE 2020-2025

Gerealiseerde inkomsten voor onderzoek

Bedragen vanuit (x1000)	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Rijksbijdrage	318	363	465	654	708
Contractactiviteiten	38	24	22	52	70
Overige opbrengsten	27	105	83	71	14

Keuze-indicatoren

Standaard 1: *De onderzoekseenheid heeft een relevant, ambitieus en uitdagend onderzoeksprofiel en onderzoeksprogramma.*

1. Het onderzoeksprofiel en –programma zijn uitgewerkt, helder verwoord en vertonen samenhang.
2. Het onderzoeksprofiel en –programma worden gezien als essentieel voor de missie en doelen van Driestar educatief.
3. Het onderzoeksprofiel en –programma bieden sturing aan de uitvoering van het onderzoeksbeleid.
4. Het onderzoeksprofiel en –programma zijn (zowel intern als extern) bij betrokkenen bekend en kunnen rekenen op aantoonbaar intern en extern draagvlak.

Standaard 2: *De onderzoekseenheid maakt zichtbaar wat de bijdrage is aan de ontwikkeling van: 1. de beroepspraktijk en de bredere samenleving; 2. het onderwijs; 3. het onderzoeksgebied.*
Bij de indicatoren wordt onderscheid gemaakt tussen opbrengst (O), gebruik (G) en waardering (W).

5. De onderzoekseenheid toont haar productiviteit met een evenwichtige mix van kennisproducten (zoals wetenschappelijke en vakpublicaties, lezingen, workshops, webinars, prototypen, meetinstrumenten etc.). *(O-1&3)*
6. De ontwikkelde kennis is van invloed op de beroepspraktijk vanwege de keuze voor actieonderzoek, presentaties op vaksymposia en middels de opleidingen en onderwijsadviesdiensten vanuit Driestar educatief. *(G-1)*
7. De ontwikkelde kennis heeft merkbare invloed op het onderwijs in de hogeschool, zowel op afzonderlijke onderwijsinnovaties als op het onderwijsbeleid. *(O-2)*
8. Het gebruik van de ontwikkelde kennis wordt gestimuleerd door de deelname van docenten, studenten en onderwijsadviseurs bij onderzoeksactiviteiten alsmede van de deelname van lectoren/onderzoekers bij werkgroepen binnen de hogeschool en onderwijsadvies. *(G-2)*
9. Onderzoeksgegevens en/of kennisproducten worden benut door derden. *(G-3)*
10. Zowel externe als interne betrokkenen (opdrachtgevers, partners, medewerkers van Driestar educatief en lectoren/onderzoekers van het onderzoekscentrum) zijn tevreden over de activiteiten, bijdrage en/of ondersteuning van het onderzoekscentrum. *(W-1&2)*
11. De toekenning van subsidieaanvragen laat zien dat er erkenning is voor de bijdrage van het onderzoekscentrum aan het onderzoeksgebied. *(W-3)*

Standaard 3: *Het onderzoek van de onderzoekseenheid voldoet aan de standaarden die in het vakgebied gelden voor het doen van onderzoek.*

12. Alle uitgevoerde onderzoeken voldoen aan de onderzoekstandaarden zoals deze in de onderzoekskaart zijn geëxpliciteerd.
13. De onderzoekers beschikken allen over ruime kennis m.b.t. de standaarden, hebben deze geïnternaliseerd en passen ze met een grote mate van vanzelfsprekendheid en zelfstandigheid toe.
14. De onderzoekskaart wordt regelmatig geëvalueerd en aangescherpt waar dat nodig en/of gewenst is.

Standaard 4: *De wijze waarop de eenheid is georganiseerd, de inzet van mensen en middelen en de interne en externe samenwerkingsverbanden, netwerken en relaties maken de realisatie van het onderzoeksprofiel mogelijk.*

15. Het portfolio van het onderzoekscentrum representeert het onderzoeksprofiel en –programma (met de bijbehorende doelen).
16. Het onderzoekscentrum is effectief en efficiënt georganiseerd. De medewerkers beschouwen hun werkomgeving als motiverend en verrijkend en vervullen een duidelijk erkende rol ten opzichte van elkaar en de interne en externe omgeving.
17. De inzet van mensen en middelen is kwantitatief en met name kwalitatief voldoende om de gestelde doelen en ambities te realiseren.
18. Het onderzoekscentrum is nauw verbonden met relevante personen en partijen in de interne en externe omgeving. Draagvlak voor onderzoeksactiviteiten wordt geborgd door een besluit vooraf over de noodzaak van het onderzoek en duidelijkheid over wederzijdse verwachtingen betreffende inbreng, opbrengst en doorwerking.

Bijlage 4: Grondslag onderzoekseenheid

Driestar Hogeschool is deel van Driestar educatief. Naast de hogeschool kent Driestar educatief onder andere de afdelingen Onderwijsadvies en Support. Het Onderzoekscentrum Christelijk Leraarschap is een afdeling van Driestar Hogeschool. Het is het enige onderzoekscentrum van de hogeschool. Het onderzoekscentrum bestaat op dit moment uit vijf lectoraten, die ieder worden aangestuurd door een (supervising) lector. Op overkoepelend niveau wordt het onderzoekscentrum aangestuurd door het presidium, dat bestaat uit de lectoren, een regisseur en een projectmedewerker. De regisseur zit het presidium voor. Als onderdeel van Driestar Hogeschool legt het onderzoekscentrum verantwoording af aan de manager van de hogeschool. Daarnaast heeft het onderzoekscentrum regelmatig strategisch overleg met het college van bestuur van Driestar educatief.

Bijlage 5: bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie
- Bestuursverslag Driestar educatief 2024
- Gidsen
- Handboek onderzoekscentrum
- Instellingsplan 2023-2026 Driestar educatief
- Jaarrapportage 2020
- Jaarrapportage 2021
- Jaarrapportage 2022
- Jaarrapportage 2023
- Jaarrapportage 2024
- Lectoraatsplan Schoolvakken en didactiek
- Lectoraatsplan PCGVO
- Lectoraatsplan Herbergzaam onderwijs
- Lectoraatsplan Vorming christelijke professional
- Nieuwsmail nr. 29 – november 2025
- Onderzoeksrapport bedrijfsvoering OC 2023
- Onderzoeksrapport Kwaliteit onderzoeksactiviteiten 2024
- Overzicht subsidies
- Projectenoverzicht
- Eindverslag leerstoel CP
- Projectplan Herbergzaam Onderwijs
- Producten/publicaties:
  - Persoonsvorming en identiteit
    - Voorbeeld Engelstalige canon (Pedagogue Bavinck)
    - Kadernotitie Persoonsvorming
    - Artikel The role of the ideal of coherence between school and family
  - Schoolvakken en didactiek
    - Handreikingenvo.nl
    - Kadernotitie Werken met plg's (opbrengst uit diverse plg's)
    - Publieksversie What if learning
  - PCGVO
    - Boek 'Op de brug'
  - Inclusieve klassen
    - Artikel SVIB in een leergemeenschap
  - Vorming van christelijke professional in de 21e eeuw
    - Lectorale rede 'Krassen op de ziel van de leraar'
  - Geletterdheid
    - Lectorale rede 'En zij lazen nog lang en gelukkig'

Artikel censorship in literature education

© AeQui Nederland, 2026